

Вісник МЕТОДИСТА

Інформаційно - методичний вісник, №9 (10), вересень, 2014р.

Методична Пектораль

ПРОЕКТ

У 2014/2015 навчальному році третьокласники розпочали вивчати **новий навчальний предмет «Я у світі»**, який реалізує галузь «Суспільствознавство» Державного стандарту початкової загальної освіти молодшого школяра і спрямований на соціалізацію особистості, його патріотичне і громадянське виховання.

Соціальна і громадянська компетентності як ключові є міждисциплінарними, інтегруються через усі освітні галузі і спрямовуються на соціалізацію особистості, набуття громадянських якостей, навичок співжиття і співпраці в суспільстві, дотримання соціальних норм і правил. Вони реалізуються через комплекс компетенцій, які мають специфіку залежно від конкретної галузі, предмета, вікових можливостей учнів.

При вивченні предмету необхідно використовувати активні методи і форми навчання, що сприяють формуванню критичного мислення, ініціативи, творчості, розвивають уміння міркувати, аналізувати, ставити запитання, шукати власні відповіді, робити висновки, брати участь у громадському житті.

Найбільш ефективними для формування громадянської компетентності є колективні творчі справи; використання проектних, інтерактивних, інформаційно-комунікативних технологій.

Оскільки, навчання в 1-4 класах закладає фундамент, на якому будується вся система громадянського виховання школярів, формування у них любові до рідного краю, України, історичної пам'яті, духовності, національного характеру.

Усе, що закладається учням у період навчання і виховання в початкових класах, визначає в подальшому успіх процесу формування особистості, її світогляду і загального розвитку. Набуті особистісні якості, а також знання, вміння і навички у початковій школі значною мірою визначають особливості практичної, громадської та професійної діяльності дорослої людини.

Реалізація змісту предмета «Я у світі» вимагає від педагогів ретельної підготовки до уроку, продумування кожного його етапу. Члени творчої групи «Клуб творчої діяльності» упродовж 2013-2014 навчального року працювали над питанням методичного супроводу викладання курсу «Я у світі». Вони розробили календарне планування, зразки розробок уроків та презентацій відповідно до календарно-тематичного планування. Увага вчителів початкових класів спрямована на вирішення завдань освітньої галузі «Суспільствознавство», оновлення змісту, структури уроків, методичних підходів до їх реалізації.

Пропонуємо увазі читачів «Вісника методиста» конспекти уроків, які підготували члени Клубу творчої діяльності, учасники конкурсного проекту «Методична пектораль».

З.АБЕЛЬЧУК, методист РМК.

скарбничка мудрості

*Дитина приходить
у наш світ для
самопізнання,
саморозвитку і
самореалізації.*

Завдання вчителя:

- допомогти дитині
пізнати та
удосконалити себе
та світ;
- допомогти дитині
розвинути свій
талант
і стати творчою
особистістю;
- допомогти дитині
навчитися свідомо і
самостійно
приймати рішення
та робити вибір у
своєму житті.

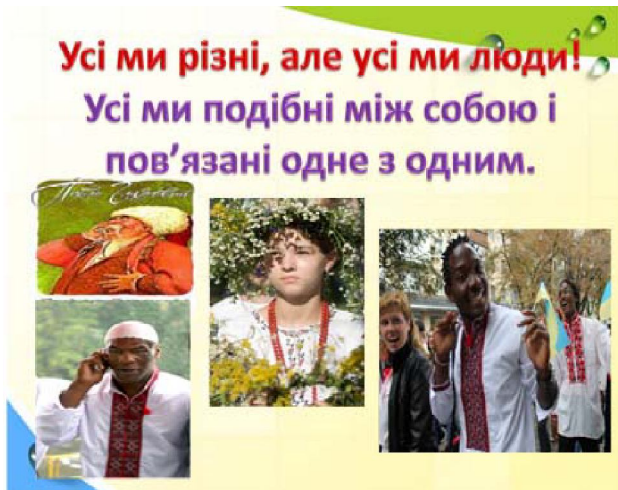
*Школа – це
середовище для
пізнання дитиною
цілісної картини
світу, утвердження
індивідуальності,
набуття відчуття
громадянської
відповідальності,
потреби творити
добро. Навчальна
програма школи
передбачає не
абсолютне
виокремлення істин
та знань в окремі
предмети, а їх
поєднання та цілісне
сприйняття.*

*(Маніфест виховання
і розвитку людини.
Другий Міжнародний
Гуманітарний Форум
«Відродження,
оновлення і розвиток
людини»).*

ЯНКОВА Тетяна Анатоліївна,
учитель початкових класів
Великозозулинської ЗОШ І-ІІІ
ст., спеціаліст вищої
кваліфікаційної категорії,
педагогічне звання
«Старший вчитель»

Тема: МИ ВСІ РІЗНІ

Мета: дати уявлення учням про різноманітність народів у світі, їхніх культур та звичаїв; довести до свідомості учнів, що кожна людина – особистість, єдина і неповторна; виховувати повагу до національних традицій, звичаїв та обрядів інших народів.

Обладнання: сюжетні ілюстрації, фотографії, чисті аркуші паперу, олівці та фломастери, комп'ютер.

Хід уроку.

I. Організаційний момент.

Любі діти, добрий день!
Зичу праці і пісень,
А ще друзі, всім бажаю
Сил, натхнення на весь день!

II. Актуалізація опорних знань.

Слово вчителя.

Погляньте одне на одного і поміркуйте: чи схожі ви між собою? Гадаю, що кожен із вас на це запитання відповість: «Ні». Правильно, адже ви – особистості, у кожного з вас свій характер, свої звички, своя зовнішність, уподобання. Не існує двох абсолютно однакових людей, навіть близнюки мають особистісні відзнаки. Проте не можна казати, що у вас не може бути нічого спільного.

Творче завдання «Чим схожі ми».

Ось ми зараз поспробуємо об'єднатися в за певними ознаками:

- зростом;
- місяцем народження;
- кольором очей;
- кольором волосся;
- статтю;
- іменами.

III. Повідомлення теми та мети уроку, мотивація навчальної діяльності.

- У кожній державі найцінніша – людина, її життя.

В.Симоненко написав такі рядки:

Ти знаєш, що ти – людина.

Ти знаєш про це чи ні?
Усмішка твоя – єдина,
Мука твоя – єдина,
очі твої – одні.

-Як ви думаєте, що хотів сказати поет цими словами?

-На сьогоднішньому уроці ми ознайомимося із людиною як унікальною істотою, неповторною і єдиною. Дізнаємося про народи світу, їх культуру та звичаї. З'ясуємо, що таке життя і для чого воно дається людині.

IV. Вивчення нового матеріалу.

Слово вчителя.

-Отже, між вами існує багато спільного і відмінного. Але всіх вас об'єднує те, що ви – учні. (називаю клас та школу), мешкаєте у (називаю населений пункт).

Як уже зазначалось вище, у кожного з вас свій характер, свої думки, почуття, здібності. Погляньте на свої пальці. На них тоненький малюнок із ліній. У кожної людини він свій, неповторний. Природа немовби підкреслює, що кожен із вас – диво, яке ніколи не повториться. Зараз ми в цьому переконаємося.

Гра «Скажи мені, хто твій друг».

(Пропоную одному з учнів вийти до дошки і стати спиною до класу. Інші учні мовчки, користуючись лише жестами, вибирають поміж себе одного, чие ім'я має відгадати той, хто стоїть біля дошки. Обернувшись до однокласників, учень починає відгадувати, ставлячи такі запитання:

1. На яку квітку схожа ця людина?
2. На яке дерево?
3. На яку тварину?
4. З яким кольором асоціюється ця людина?
5. Який час року їй найбільш підходить?
6. Яка музика найбільш пасує цій людині? та ін.

Подібні запитання ставляться доти, поки ім'я загаданої людини не буде відгадано.

Слово вчителя.

-Неповторність появи на світ людини зумовлена самою природою й середовищем, у якому вона виховується. Життя кожного з нас унікальне і неповторне. Відгадування загадок.

- Між двох світил я посередині один. (Ніс)
- Носиш їх багато років, але не знаєш, скільки їх у тебе. (Волосся)
- Маленькі, кругленькі, а ти ними до неба дістанеш. (Очі)
- Усі ми – люди, усі ми подібні між собою. І це дуже добре! Ми можемо порозумітися. Усі ми різні. І цим одне одному дуже цікаві.

Фізкультхвилинка «Усмішка по колу»

Діти під мелодію пісні «Усмішка» передають по колу один одному посмішку.

V. Узагальнення і систематизація знань.

А тепер уявіть, що всі ви — учасники важливого космічного проекту.

Творче завдання «Послання від мешканців Землі».

Клас поділяється на кілька груп, яким пропонуються ситуації:

«На Землю надійшли сигнали з космосу, що підтвердили існування на інших планетах розумного життя. ООН вирішила послати космічні кораблі у напрямі, звідкіля надійшли сигнали. Ці кораблі мають доставити на далекі планети інформацію про Землю. Кожна група учнів має скласти послання інопланетянам і розповісти у ньому про землян. У посланні потрібно повідомити про найважливіші спільні риси землян і про головні відмінності тих чи інших народів.

Перегляд презентації.

Тестування «Ми різні — ми рівні».

поїздки – дізнатися про походження назви нашого міста, про видатних людей краю. Про те, що вирощують і виготовляють в нашому краї. Сьогодні ми проведемо прес – конференцію журналістів з науковцями і господарниками краю.

(Кілька учнів, які збирали матеріали про місто, за допомогою вчителя оформили книжку-альбом, клас поділено на групи: «Журналісти», «Науковці», «Господарники»).

Ми всі будемо учасниками цієї конференції. А чи знаєте ви, що означає слово «прес - конференція»?

Це зустріч державних, політичних, громадських, наукових діячів з представниками преси: газет, журналів, радіо, телебачення.

Успіх сьогоднішньої зустрічі залежить від кожного з нас. Наприкінці уроку ви маєте відповісти на запитання:

- Звідки походить назва нашого міста?
- Які річки (ліси, балки, гори) є у нашій місцевості?
- Які культурні рослини вирощують у рідному краї?

Культурні рослини – це рослини, які вирощують люди на полях, городах, у садах. До них належать хлібні, овочеві, плодові.

-Які заводи є у нашому краї і що на них виробляють?

А вашими помічниками на уроці повинні стати: мислення, уважність і активність.

IV. Вивчення нового матеріалу.

1.Розповідь учителя.

Найкраще місце на землі те, де ви народилися і живете. Тут ваші батьки і друзі. Все тут є: і річка, парк чи ліс, гай і поля. Біля кожної оселі - сад, квіти.

Жити на рідній землі - це велике щастя! Місто, в якому ми живемо - це частина України, це рідна земля, рідний край, рідна затишна домівка.

2.Слухання вірша А.Костецького «Батьківщина».

3.Продовження розповіді учителя.

Споконвіку люди не були байдужі до назв своїх поселень. Про це свідчать не лише літописи, а й значно давніші писемні й усні перекази багатьох народів.

4.Початок прес-конференції

-Чи знаєте ви, чому ваше місто назвали Краси́лів?

Науковець 1. З крутого пагорба, який у народі називається «Лисою горою», що в урочищі «Баймаки», місто видно, як на долоні. Перша письмова згадка про Краси́лів збереглась в акті від 16 січня 1444 року.

Про походження назви поселення відомий український письменник Ю.М.Кругляк в книзі «Ім'я вашого міста» пише: «Краси́лів смт. Хмельницької області. Вперше згадується в 1444 році. Найдавніша назва Красне. За переказами вона відбила красиву мальовничу місцевість, де осіли перші поселенці. Присвійний суфікс *-ів* указує на походження назви від прізвища Краси́ло». У цьому році наше місто відсвяткувало свій ювілей – 570 років.

Науковець 2. Існує думка: що назва міста пішла від поєднання двох слів «краса» і «сила». А ще розповідають, що під час турецької навали в ріках нашого краю текла «красна» кров, і це могло вплинути на назву нашого міста.

Відомий краєзнавець, учитель історії, відмінник освіти України, вчитель-методист, учитель нашої школи Ю.Д.Гжимайло написав книгу «Місто над Случем». В ній автор детально розказав про минуле і сьогодення нашого міста, його історичні і пам'ятні місця, нелегкі людські долі.

В нашій школі, завдяки його наполегливій праці і праці пошуковців зібрано чимало експонатів з минулого нашого краю і створено музей історії міста Краси́лового. (Демонстрація перших сторінок книжки – альбому «Моє рідне місто»).

Журналіст.

-А хто скаже, яка річка протікає у вашому місті?

Науковець 3. Річка Случ бере початок на території

Теофіпольського району і впадає в річку Горинь з правого берега на відстані 105 км від її гирла. Загальна довжина річки Случ 451 км, на території нашого району – 48, 8 км. Береги річки і її приток на території району пологі.

А ще на території району протікають такі річки: Бужок, Ікопоть, Понора.

Журналіст. -Як називається головна вулиця вашого міста?

Науковець 4. Вулиця Грушевського – головна вулиця нашого міста. На ній вулиці міста побудовано дві церкви - пам'ятки архітектури, школа, районна лікарня, молокозавод, багата магазинів, аптек, перукарень. Побудовано дитячий майданчик.

Вдвозж вулиці ростуть дерева та кущі.

Головною вулицею міста рухаються автомобілі, автобуси, маршрутні таксі.

Журналіст. -Які видатні люди народилися у вашому краї?

Науковець 5. Краси́лів красивий не тільки своїм обличчям, а й людьми. До них можна віднести основоположника вітчизняної педіатрії, професора С.Х.Хотовицького.

Це і наш земляк – поет В.Д.Булаєнко, якого посмертно прийнято до Спілки письменників України. Незадовго до фатальної миті, споряджаючись в атаку, він писав:

Колись історія назве
Наш час народженням людини,
Бо коли серце в нас живе –
Ми не стояли на колінах.

До відомих людей Краси́лівщини можна віднести:

Кізи́он Петро Кіндратович - льотчик. За відвагу у повітряних боях присвоєно звання Героя Радянського Союзу.
Курко Олександр Петрович - пройшов всю війну і також йому було присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

Героями Радянського Союзу також стали *М.С. Слободян, Ф.Е. Пахальчук, А.К.Леонтьюк.*

М.Г.Либа -найкраща ланкова, депутат Верховної Ради України.

І.О.Масловський - Герой Соціалістичної Праці,голова колгоспу «Радянська Україна».

Фізкультхвилинка.

- Продовжуємо роботу прес-конференції.

Журналіст. -Хочу вас запитати, яку роль у розвитку вашої місцевості відіграє сільське господарство ?

Господарник 1. У нас неабияка роль відводиться сільському господарству. Велика територія зайнята сільськогосподарськими угіддями. Тут вирощують пшеницю, ячмінь,овес, жито, горох, кукурудзу, гречку (показ малюнків чи гербаріїв). Сіють цукровий буряк, сою, ріпак. Багато земель відводиться під картоплю і овочі.

До речі, а відомо вам, що картоплю – наш другий хліб – аж тричі відкривали.(Розповідь про відкриття картоплі).

Журналіст. - Дорогою до вашого міста я побачив велику луку. Яка з неї користь? Чому її не розорали,чому на ній не вирощують жито чи пшеницю?

Господарник 2. Хочу повідомити вам, шановні журналісти, що чималі території займають сіножаті та пасовища, адже на луках випасають корів. У нас розвинуте м'ясо-молочне тваринництво.

Журналіст. - А які заводи є на території вашого міста?

Господарник 3. Наш Краси́лів має багато заводів: ДП ПАТ «Оболонь» «Краси́лівське», машинобудівний завод, агрегатний завод, завод «Фільтрон», є декілька хлібних заводів, молокозавод, ЛВУ магістральних газопроводів.

IV. Робота в зошитах.

V . Робота з підручником(с.96-98).

VI. Підсумок уроку.

- Ось і завершується наш урок.

- Чи можемо ми відповісти на запитання, які поставили на початку уроку:

- Звідки походить назва нашого міста?
- Які річки (ліси, балки, гори) є у нашій місцевості?
- Які культурні рослини вирощують у рідному краї?
- Які заводи є у нашому краї і що на них виробляють?
- Уявіть, що до вас приїхав гість. Що ви йому розповіли б про своє місто, рідний край?

VII. Перегляд виставки книг, фото «Мій Красилів».

VIII. Домашнє завдання.

- 1.Опрацювати сторінки підручника (96-99).
- 2.Намалювати улюблений куточок свого міста.

ТОМАШЕВСЬКА Тетяна
Миколаївна, учитель
початкових класів
Красилівської ЗОШ І-ІІІ ст.
№3, спеціаліст вищої
кваліфікаційної категорії,
педагогічне звання «учитель-
методист»

Тема. Додержуй даного тобою слова

Мета. Продовжити формувати в учнів духовні цінності,

зокрема, вміння дотримувати слова, планувати розпорядок дня та виконувати заплановане; розвивати навички аналізу, узагальнення, вміння робити висновки; виховувати силу волі, бажання удосконалювати своє «Я», віру у свої сили, здібності; прививати любов до своїх батьків, наставників; бажання їм допомагати.

Обладнання. Ілюстрації до теми, збірка оповідань Бруно Ферреро «Спів польового цвіркуна», прислів'я, запис на дошці, робочий зошит, текст з підручника «Треба» (с. 81).

Хід уроку

I. Організація класу до уроку.

Продзвенів і стих дзвінок.

Час почати нам урок.

Вузлики не один сьогодні будемо в'язати,

На уроці цікаву тему будемо вивчати.

II. Перевірка домашнього завдання.

1. *Опитування:*

Учитель:

-Сьогодні ми починаємо працювати з цією чарівною скринькою, до якої ви протягом тижня збирали перлини народної мудрості.

-Давайте відкриємо цю скарбницю народної мудрості та

IX. Рефлексія. Поетична хвилинка на завершення уроку.

Красилів красивий в усі пори року, у тихі травневі дні, і в золотий круговерті осіннього листя, сніговий заметілі, і в літньому буянні зелені, квітів:

Красилів мій рідний

Як ранок погідний.

Що вік не згаса,

Місто ранкове,

Пісня чудова,

Юність розквітла моя.

Розквітай же, наш Красилів, славне подільське місто над Случем.

спробуємо з'ясувати, про які людські риси йдеться у прислів'ях.

Презентація робіт 1-2 учнів:

Сонце землю красить, а людину – праця.

Де дівка не плетена, там і хата не метена.

Хапун такий, що й з рідного батька здере.

Свій розум май і людей питай.

Чия відвага, того й перемога.

На дошці виставлені картки:

2. Вправа «Дерево честі»

Учитель:

Доброта, лід, працьовитість, жадібність, допитливість, сміливість, тактовність, делікатність

-В які групи можна об'єднати ці слова – назви рис людини? (людські чесноти, людські недоліки)

Учитель:

-У вас на партах лежить «квіточка». Напишіть на ній рису, про яку ви хотіли б розказати; рису, якою ви пишаєтесь, або, навпаки, хотіли б її позбутися.

(Діти виходять до дошки, називають риси, стисло мотивують.)

- Подивіться, як розквітло наше дерево честі, яке воно гарне, пишне.

Я хочу подякувати вам за відвертість.

III. Актуалізація опорних знань та мотивація навчальної діяльності.

1. Слухання оповідання «Постанови» Бруно Ферреро.

Один хлопець, нахилившись над столом, записував свої постанови. Його мати у той час прасувала білизну.

Людські чесноти і недоліки. Додержуй даного слова

«Коли побачу когось, хто потопає, — писав хлопчина, — то відразу кинуся у воду, аби допомагати йому. Якщо загориться дім, виноситиму з вогню дітей. Коли трапиться землетрус, без жодного страху піду серед будинків, що валяться додолу, рятуватиму людей. А потім все своє життя присвячу бідним цілого світу».

За якийсь час він почув голос мами.

— Синку, будь такий добрий, спустися до крамниці і купи хліба.

—Мамо, хіба ти не бачиш, що надворі дощ? — з докором поспитав син.

2. Обговорення оповідання.

Чи сподобався вам хлопець? Чому? Яким він себе уявляв? Чи виконає він свої постанови, коли виросте? Яким він був насправді? Яку раду можна дати хлопцеві?

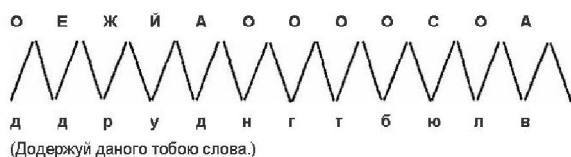
(Треба змалку привчатися робити добро. Великі діла починаються з малого. Ніколи не хвались).

3. Робота над прислів'ям.

III. Повідомлення теми і мети завдання уроку.

-Сьогодні на уроці ми поговоримо про те, що означає «дати слово» і як його дотримати.

Отже, тема нашого уроку – «Додержуй даного тобою слова».

-Розгляньте модель уроку, за цією моделлю складіть план нашої роботи.

Модель уроку

Учні:

- Спочатку з'ясуємо, що означає «дати слово».

Далі розкриємо причини поведінки дітей.

Потім сплануємо шляхи до самовдосконалення.

Наприкінці підведемо підсумок: для чого це потрібно мені й моїм товаришам.

IV. Робота над темою уроку

1. Розв'язання проблеми

- Давайте поміркуємо, що означає – «дати слово»?

- Все у світі здобувається людською працею: зводяться будівлі, будуються мости, заводи, фабрики, вирощується хліб і до хліба. І все це для людини, щоб вона була сита, здорова, весела і щаслива. А без труда — нема плода, як каже народна мудрість. Наш народ працьовитий і мудрий, він багато трудиться, багато знає. «Роботящі руки гори вернуть». Своїм батькам допомагають їхні діти. Правда, хтось виконує свої обов'язки охоче, інший без бажання, але робить, бо знає, що це обов'язково треба зробити, а ще хтось і не виконує зовсім, бо не хоче.

— Чому не варто відкладати роботу на потім? (Міркування дітей.)

Жодна людина з першого разу не зможе майстерно і гарно виконати якусь роботу, бо для кожного діла потрібна практика, неодноразове повторення. Одним легко вдається вдосконалити своє вміння, а другим — важче. В них не вистачає сили волі довести справу до кінця, їм здається, що заняття надто важке, не для них. Тому так важливо виробити хорошу звичку — закінчувати почату роботу і дотримувати даного слова.

2. Робота з підручником.

2.1. Читання вголос дітьми оповідання «Треба»

- Зараз ми дізнаємось, як один хлопчик хотів стати зразковим і чи вдалося йому це зробити. А для того, щоб дізнатись, нам потрібно прочитати оповідання «Треба» і бути уважним при читанні (с. 46).

2.2. Бесіда за прочитаним

- Яким ви собі уявили хлопчика?

- Що він задумав зробити? (перевиховатися)

- З чого він почав змінювати свою поведінку? (дав собі слово, що стане зразковим)

- Що помішало хлопчикові здійснити свій задум? (у хлопчика не було сили волі дотримати слова)

- Коли у хлопчика «...ніби скеля з плечей зсунулася...»? (коли він відклав свої справи на завтра)

- Як ви розумієте значення слова «треба»?

- За яких умов хлопець зможе досягнути своєї мети?

3. Робота в групах.

(Самостійно обговорити зображені на малюнках ситуації (с. 50) і скласти розповіді).

— Що об'єднує героїв ваших розповідей?

— Що б ми їм порадили?

Фізкультхвилинка.

4. Бесіда з досвіду учнів.

-Діти, а кому з вас доводилося побувати у ситуації, коли ви не додержували свого слова? І чи були такі ситуації?

V. Закріплення вивченого матеріалу.

Правила

1. Не кидай слів на вітер.

2. Не давай легковажних обіцянок.

3. Будь господарем свого слова

1. Правила «Додержуй слова»:

-Діти, щоб додержувати слово потрібно пам'ятати правила.

2. Практичне завдання.

-Діти, а чи даєте ви слово мамі, що приберете у власній кімнаті, самостійно виконаєте домашнє завдання, слідкуватимете за одягом та взуттям?

- Вам допоможе виконувати обіцянки розпорядок дня, певний режим дня,

-Чим швидше ви навчитесь його дотримуватись, тим легше вам буде навчитись дотримувати власного слова.

-Давайте ми з вами зачитаємо його та проаналізуємо.

-Отже, що ви від сьогодні будете робити?

3. Творче завдання.

- Вам потрібно написати свою ситуацію, коли ви додержували слова або коли не додержували.

VI. Домашнє завдання.

Тренуйте свою силу волі. Складіть план досягнення поставленої мети. Доберіть прислів'я про те, як виробляти характер, пригадайте ситуації з життєвого досвіду.

VII. Підсумок уроку.

-Що означає дати слово?

- Чи гарно не додержувати слова?

- Яке прислів'я ви запам'ятали?

Поки ще малий — учися все у світі ти робити.

Рано встати потрудися, і цікаво буде жити.

Ти привчай до всього руки, вчись майстерності щоднини.

Пізнавай усі науки, бо ж у світі ти — людина!

ДИДЮК Таїсія Іванівна,
вчитель початкових класів
Волицької ЗОШ І-ІІІ ст.,
спеціаліст вищої
кваліфікаційної категорії,
педагогічне звання «старший
вчитель»

Тема. Народні свята в Україні

Мета: систематизувати знання дітей про свята, ознайомити з групами, на які вони поділяються, формувати навички групувати свята за спільними ознаками, осмислити історичні, культурні традиції, звичаї українського народу; розширювати світогляд учнів; розвивати допитливість, мислення, усне мовлення; прищеплювати любов до своєї Батьківщини, до історичного і самобутнього образу свого народу; пробуджувати інтерес до вивчення народних витоків святкування різних дат; сприяти формуванню пізнавальної, соціальної, особистісної компетентностей.

Обладнання: матеріали для роботи в групах, іграшковий мікрофон, картки зі словами, мультимедійні слайди.

Хід уроку

I. Організація класу.

(Парти розставлені парами, одна напроти одної, діти беруть у вчителя геометричну фігуру певного кольору, займають місця за відповідними партами, утворюючи 4 групи)

- Добрий день вам, люди, в нашій світлій хаті! Як гостей найкращих раді вас вітати!

2. Енергізатор «Сонечко».

Посміхніться, як сонечко. Закрийте очі. Уявіть, як сонячне тепло розливається по всьому вашому організму.

Візьміть за руки сусідів ліворуч і праворуч. Відчуйте тепло їх рук і подаруйте їм своє. Побажайте у думці здоров'я природі, собі та всім людям на землі. І ви будете здорові.

II. Перевірка домашнього завдання

1. Бліцопитування.

- Які народні промисли ви знаєте?

- Які прізвища утворені від назв професій?

- Чи є в нашому класі прізвища дітей, утворені від назв професій?

- А чи є серед ваших знайомих ті, чиї прізвища утворені від назв професій?

- Кого з народних умільців сьогодні ви знаєте? В якому виді мистецтва вони мають хороші здібності?

2. Підсумок, оцінювання діяльності учнів.

- Ви гарно засвоїли тему «Народні промисли України», і я думаю, що варто нам поважати народних умільців минулого і шанобливо ставитися до народних умільців сьогодні.

III. Повідомлення теми уроку та мотивація навчальної діяльності.

(Учитель на дошці показує тему уроку «Народні свята»).

- Прочитайте, будь ласка, тему сьогоднішнього уроку.

- Як ви гадаєте, що нового ми повинні дізнатися сьогодні на уроці? Чому навчитися? (Вправа «Передбачення»).

- Отже, сьогодні на уроці ми вивчимо, на які групи поділяються свята, пригадаємо деякі свята, яких з нетерпінням очікують і діти, і дорослі. Ми ознайомимося з історією виникнення свят, цікавими народними обрядами, піснями.

Асоціативний кущ

- Діти, що вам приходить на думку, коли ви чуєте слово свято?

IV. Вивчення нового матеріалу.

1. Бесіда.

- Які свята ви знаєте?

- Навіщо потрібні свята?

- Український народ працьовитий. Але в його буденному житті, попри всі негаразди, важливе місце посідають свята й урочистості, в яких втілюється душа народу, національні особливості і традиції українців. Вони урізноманітнюють і поживляють будні, дають можливість відпочити, набратися духовної та творчої наснаги. І на кожне свято люди йшли по-святковому одягнені.

А який український одяг ви знаєте?

(Показ картинок з зображенням чоловічого і жіночого одягу)

- Яке свято найулюбленіше для вас? Чому?

2. Розповідь учителя

(Розповідаючи, вчитель показує слайд про назви груп свят: державні, релігійні, професійні, народні та сімейно-побутові.).

Державні свята офіційно оголошуються вихідними днями. В

містах і селах проходять мітинги, паради, концерти, масові гуляння. Наприклад: День Конституції, День незалежності України. Релігійні свята пов'язані з церквою. Православні українці мають понад 20 релігійних свят: Різдво (7 січня), Водохреща (19 січня), Благовіщення (7 квітня).

Професійні свята пов'язані з шануванням людей певної професії: День Медичного працівника, День вчителя, День міліції, День працівників залізничного транспорту та інші.

Народні свята пов'язані з початком або закінченням аграрних робіт. Наприклад: день Івана Купала, обжинки.

Сімейно – побутові свята пов'язані з видатними датами родини. Наприклад: день народження, хрестини, весілля.

3. Гра «Найди зайве свято».

- На дошці таблиця із записом народних свят: свято Різдва, Нового року, Масляна, Трійця, Івана Купала, свято врожаю – обжинки, День Конституції.

Яке із свят зайве? Чому?

4. Групування свят.

(Робота в групах. Діти поділені на 4 групи відповідно до пір року.

Кожна група отримує свої емблеми).

- Виберіть назви свят своєї групи (залежно від пори року).

Великдень, свят-вечір, Новий рік, Стрітіння, свято врожаю – обжинки, Спас, свято Івана Купала, Трійця.

5. Бесіда.

Хто із вас любить зиму? Вона дуже багата різними святами. Давайте пригадаємо деякі з них.

6. «Довідкова служба».

(Самостійно підготовлені учні роблять повідомлення про зимові свята).

Яке перше свято в грудні всі діти очікують з нетерпінням?

Свято Святого Миколая (19 грудня).

У ніч з 18 на 19 грудня Миколай кладе слухняним дітям під подушку або в черевик біля порога подарунок. Неслухняним дітям кладе різки.

Святий Миколай народився 280 року в Патарі, Лікійському місті в Малій Азії. Отримавши спадок після смерті батьків, він роздав його бідним. За переказами, дарунки він приносив таємно.

Пісня про Святого Миколая

- Яке друге улюблене свято і дорослих, і дітей?

- Новий рік (31 грудня).

Це одне з найпопулярніших, найвеселіших свят, яке приносить затишок і тепло у наші домівки. Колись, дуже давно, новий рік у слов'ян розпочинався навесні. Після прийняття християнства, початком року стали вважати 1 вересня.

А з 1700 року Петро I наказав святкувати Новий рік у січні.

Чи то літо, чи зима –

В неї листячка нема.

Та вона не потурає:

В шубі з гілочок гуляє.

(Ялинка, сосна)

- А коли почали прикрашати ялинку на Україні?

- Традиція ставити в українських будинках ялинку прийшла із Польщі та Литви ще в кінці XI століття.

В білій шапці й козушку

По рипучому сніжку

Внучка прийде з дідусем,

Дітям радість принесе.

(Снігуронька)

- Без кого не можна уявити собі це свято? (Без Діда Мороза).

- А що ви знаєте про Діда Мороза?

(Ім'я: укр. – Дід Мороз, англ. – Санта Клаус, франц. – Пер Нуель, італ. – Баббо Натале).

- Скільки йому років ніхто точно не знає, але згадка про

нього існує ще з XIII століття. А це приблизно 800 років.

— Гадаю, що ви без зупинки дасте відповідь на таку жартівливу загадку:

«Який рік триває один день?» (Новий рік).

Фізкультхвилинка.

Раз! Два! Всі присіли,
Потім вгору підлетіли.
Три, чотири! Нахилились,
Із струмочка гарно вмились.
П'ять, шість! Всі веселі
Крутимось на каруселі.
Сім, вісім! Діти милі
Ніжками затупотіли.
Дев'ять, десять! Відпочили
І за парти дружно сіли.

— Яке наступне свято?

Різдво Христове (7 січня).

Згідно із Святим Писанням, Ісус Христос народився 7 січня. І Його День народження святкують люди в усьому світі.

Ще вдосвіта 6 січня господиня розпалювала піч і заходила готувати 12 страв. Усі страви – пісні. Найголовніша страва – кутя з пшениці, - заправлялась медом, горіхами, маком. Ніч перед Різдвом – свята ніч, тому цілу ніч горіло світло в кожному домі, старші не лягали спати, співали пісень. Сім'я на Святий вечір повинна бути вдома. Боронь, Боже, казали люди, десь заночувати в цю ніч, цілий рік блукатимеш по світу. Боронь, Боже, і сваритися в цей день.

А зараз прочитайте про це свято на с. 152-153.

7. Робота з підручником. Опрацювання матеріалу.

Словникова робота. Пояснення значення слів *узвар, кутя*.

1) Читання статті вголос учнями

2) Вправа «Займи позицію» (відповідають учні з кожної групи)

- Яким є ваше ставлення до цього свята?

- Яку користь приносить свят-вечір?

3) Що із прочитаного можна побачити, почути, до чого доторкнутися?

8. Робота в зошиті. Виконання завдань (с.45). Перевірка виконаного.

— А яке свято йде далі?

Старий Новий рік (з 13 на 14 січня);

Наші предки напередодні Нового року святкували Щедрий вечір. На вечерю готували різні страви. Після вечері молодь збиралася на розваги, веселі ігри. Від хати до хати ходили щедрувальники. За допомогою цих пісень намагалися накликати гарний врожай, добробут, достаток. А на другий день зранку ходили хлопчики-засівальники.

Виконання щедрівки

Масляна (14 лютого);

Масляна – давнє слов'янське свято весняного пробудження природи. У ці дні люди святкують звільнення від зими. Масляна починає весну і закінчує зиму. Триває свято тиждень. Кожен день має свою назву: зустріч, загравання, ласунка, широкий четвер, тещіни вечорниці, золівчини посиденьки, прощання. Відповідно до назви проводились традиційні обряди. В останній день тижня розігрували вистави й спалювали опудало Масляни. На це свято усі жартують,

пустують, веселяться.

— А давайте і ми з вами трохи пограємо.

9. Жартівливі загадки.

а) Від чого качка пливе? (Від берега)

б) На якому дубі листя не росте? (На сухому)

в) На яке питання не можна відповісти «Так»? («Ти спиш?»).

10. Бесіда.

Ми з вами називали свята зимового циклу. Але кожна пора року має свої свята.

- Які свята весняного циклу ви знаєте? (Відповіді дітей).

- Одним з головних свят вважають Благовіщення.

- Чи відомі вам свята літнього циклу?

- Які з них вам подобаються найбільше?

- Кому з вас відомі осінні свята?

11. Гра «Показуха»

(Кожна група витягує аркуш із одним завданням.)

— Кожна групи отримала завдання. Вам треба за допомогою міміки та жестів показати свято, а інші повинні відгадати.

Показати свято Івана Купала. Показати свято Великдень.

Показати Різдво. Показати день Святого Валентина.

Підсумок гри.

12. Проведення тестів:

1. Державні свята України – це...

а) День Конституції;

б) День незалежності України;

в) День Святого Валентина.

2. Релігійні свята – це...

а) Різдво Христове;

б) День Перемоги;

в) Спас.

3. Професійне свято – це...

а) День матері;

б) День міліції;

в) День національної культури.

4. На яке свято тільки слухняні діти отримують подарунки?

а) Новий рік;

б) Святого Миколая;

в) Міжнародний день захисту дітей.

5. На яке свято ходять посівальники?

а) Різдво Христове;

б) Старий новий рік;

в) Новий рік.

6. Яке свято триває тиждень?

а) Великдень;

б) Масляна;

в) День Івана Купала.

Взаємоперевірка, оцінювання

IV. Підсумок уроку.

1. Вправа «Мікрофон»

—Що нового, цікавого дізналися?

Які родинні свята відзначають у вас вдома?

Ми побачили, що наш народ має свої звичаї, традиції святкування. Треба їх вивчати, не забувати, передавати наступним поколінням. Діти, але щоб гарно відпочивати, треба багато і старанно працювати.

2. Оцінювання.

— Як же ми з вами сьогодні попрацювали? (Оголошую оцінки).

VI. Домашнє завдання.

Опрацювати с. 151-153 та с. 45 зошита.